

Datapunt *Onderzoeksplan*

In januari 2025 leverde ik een onderzoeksplan in waar ik niet tevreden over was. De modules in het tweede semester hebben mij op het juiste spoor geholpen. Citaat uit mijn semesterverhaal:

“De nieuwsgierigheid naar teaching artistry was ook een logisch vervolg op het eerste assessment en de lessen Meerstemmig. Dit resoneerde zodanig, dat ik mijn onderzoeksplan aan de kant heb geschoven en opnieuw ben begonnen met de onderzoeksvraag, die achteraf gezien, de reden was om met deze opleiding te beginnen. Ik begon met een ruime onderzoeksvraag over het effect van teaching artistry, die ik uiteindelijk heb kunnen afbakenen in een klein gebied. Bij de gastles Workshop as research van David en vooral de ervaring die hij ons liet doorleven, bracht weer nieuwe inzichten: we kunnen altijd leren van een ander! Workshops geven ook de kans om een andere dynamiek te brengen in een onderwijssituatie. Vandaar, dat ik ervoor heb gekozen mijn onderzoek te laten plaatsvinden binnen workshops die ik nu aan het samenstellen ben en in het najaar zal geven aan afstudeerders in de voltijds- en deeltijdopleiding van mijn hogeschool. Workshops zonder toets, die moeten voelen als een speelveld, waar alleen actieve deelname telt. Actieve deelname in alle opzichten, zelfs ten aanzien van het ontwerp van mijn workshop om vanuit mijn niet-wetende houding te leren van studentfeedback en de workshop op een iteratieve manier verder te ontwikkelen tot een eindproduct.”

Enkele doelen van mijn onderzoekend vermogen kon ik koppelen aan het onderzoek:

- *Aan het einde van semester twee heb ik de onderwijsvisie van minstens drie (kunst)educatoren in verkend en dit verwerkt in een reflectie op mijn kunsteducatieve visie. Dit is onderdeel van mijn veldonderzoek, alvorens ik het onderzoek start.*
- *Aan het einde van dit semester heb ik minstens drie collega's feedback gevraagd op mijn onderzoeksplan.*
- *Aan het einde van dit semester heb ik met minimaal twee scholen contact gehad, waarbij ik verken op welke wijze zij andere keuzes ta maken ten aanzien van het onderwijssysteem. Ook dit is onderdeel van een vooronderzoek. Ik ga binnen andere onderwijscontexten op zoek naar voorbeelden van elementen die passend zijn bij mijn onderzoeksvraag.*

Enkele highlights uit feedback:

Gesprekken (kunst)educatoren:

- Nikky Bergmans: *"Juist als studenten even geen houvast hebben, gebeurt er iets interessants. Ze raken dan iets kwijt, een soort zekerheid en daarin ontstaat ruimte."* *"Ja, jij kent dat ook wel, hè..."*, als ze beschrijft hoe ze in een les niet meteen iets invult, maar juist ruimte laat voor wat zich aandient.

Onderzoeksplan:

- Marcel (leidinggevende): *"jouw onderzoeksvraag raakt ook het formatief handelen. Ga eens met Diana (KOC) in gesprek"*
- Diana: *"Beperk je niet tot formatief handelen. Ga met Janine in gesprek."*
- Helga: *"Zou je de taal die gebruikt wordt kunnen meenemen in je onderzoek?"*
- Linda en Anne: *"Jouw onderzoek past heel goed bij het belang van meer aandacht voor jeugdliteratuur."*
- Marian: *"Ik vind het heel boeiend. Ik wil in de toekomst meer horen hierover. We zijn de verkeerde richting ingeslagen met lesonderwijs de laatste jaren en ik ben benieuwd wat dit gaat brengen."*
- Anne (KOC): *"Ik stuur jou een document met nieuwe werkvormen die ik tegenkwam. En ik wil heel graag jouw workshop bijwonen en feedback geven."*

Schoolbezoek:

- Willeke Cremers. B.s. Diamant: *"Wat ze vooral teruggaven? De enorme passie die ze voelden bij ons team - voor de kinderen, voor het vak en voor het samen bouwen aan betekenisvol onderwijs. En dat werkte twee kanten op: wij als team hebben óók veel gehaald uit hun kritische vragen, frisse blik en verhalen uit de opleiding."*
- Mathijs Drummen, Agora: *"Wij zijn juist wel enorm resultaatgericht. Het hangt er alleen vanaf hoe je 'resultaat' definieert. Collega Nikie wil ik graag aan jou koppelen, als je een dag gaat meelopen en participeren"*

Situatie of gesprek	Aanleiding	Feedback	Reflectie	Vooruitblik
September 2025 Gesprek met Esther Gielen.	Esther is opleidingsmanager binnen onze opleiding. Ondanks het feit, dat ze zelf kunst maakt en hier ook wekelijks een voor naar Arendonk kunstacademie gaat, mis ik haar kunstenaarsmindset bij haar werkzaamheden als opleidingsmanager. Het lijkt me uitdagend en interessant om juist Esther te betrekken bij mijn	Esther heeft toegezegd in gesprek te willen gaan. Datum moet nog worden geprikt.		Opletten met mee laten kijken van anderen. Wat doet dit met studenten? In de gaten houden.

	onderzoek. Ik wil heel graag feedback en het liefst ook, dat ze komt kijken naar een workshop.			
Juni 2025 Overleg VNED14	Onderstaand verhaal heb ik gedetailleerder toegelicht	De reacties van collega's Tyche, Marian, Theo en Linda waren nu: • <i>"inspirerend!"</i> • <i>"mooi idee",</i> • <i>"ik ben nu al benieuwd wat dit gaat brengen".</i> • <i>"Ik wil binnenkort meer horen over jouw opleiding".</i> • <i>"zeker doen".</i> Vervolgens heb ik dit groepje laten stemmen om de titel van de workshop te laten bepalen. De titel die er nu staat is: <i>"Wat je ziet als je goed leest". ("Zien" filosofisch benaderd)</i> Daarnaast heb ik de kans genomen om verbinding te maken met de workshop van mijn collega Theo, die voor taalexpressie heeft gekozen. Zijn workshop kan een vervolg zijn op mijn workshop.	Ik vind het heel fijn, dat mijn collega's open staan voor dit idee en ook nieuwsgierig zijn naar het proces. De meerstemmigheid ten aanzien van het kiezen van de titel vind ik belangrijk en neem ik ook ter harte. Tijdens het overleg bleek ook, dat de planning van 9 workshops bij de vierdejaarsstudenten (VT) 5 workshops heeft gemaakt. Dat vind ik jammer! Bij 9 workshops is een duidelijker proces te meten/observeren. De groepen bleken te klein, waardoor er een paar groepen zijn samengevoegd. Wel heb ik ook nog workshops in de deeltijdvariant. Die zijn iets anders verdeeld, maar ga ik zeker betrekken bij het onderzoek.	De concretisering van het onderzoeksplan., kan nu door op dit spoor. Anne van Buul is de eerste die ik als extra blik betrek bij mijn workshops. Ik ga nu op zoek naar het juiste startpunt waarmee ik de studenten in aanraking ga brengen. Verder ga ik me verdiepen in het "artistieke veld" en hoe ik dit idee kan toepassen in een setting die, normaal gesproken, vrij traditioneel is.
Mei 2025 Gesprek met collega's Linda Vaesen en Anne	Door het lezen van het boek <i>Brieven aan Miyo</i> (Bootsma, 2025), zag ik kansen om mijn onderzoeksvraag af	Mijn twee collega's keken elkaar even betekenisvol aan. Ik kon dat niet plaatsen,	Mijn twee collega's waren met name gefocust op de aandacht voor jeugdliteratuur. Op het	Bij het eerste overleg van VNED14 ga ik dit aan de andere

van Buul (spontane situatie)	te bakenen in een meetbaar stuk. Maar niet alleen dat: het resoneerde bij mezelf. Bootsma besprak in het boek het lezen van klassiekers met kinderen en wat dat kan opleveren. In het boek licht hij ook een onderzoek toe waarbij verhaalstructuren in grafieken zijn gezet. Dat bracht mij op een idee, waarmee ik eerst zelf aan de slag ben gegaan: ik heb de verhaalstructuur van drie prentenboeken met hetzelfde thema geanalyseerd op verhaalstructuur en zag dat het ene boek confronterend en de twee andere hoopgevend waren, waarin bij het ene prentenboek ook nog sprake was van meerstemmigheid. De verhaalcurve van dat boek was vergelijkbaar met een klassiek sprookje (from poor to rich). De koppeling aan een Samen Lezen vorm, een dialoog over wat nodig is en wat eenieder graag aan thema's terug zou willen zien, wordt een vervolg wat ik verder ga verfijnen.	maar de feedback was als volgt: heel erg welkom dat jeugdliteratuur in jouw onderzoek wordt meegenomen, nu we de nieuwe kerndoelen hebben is dat hard nodig.	pedagogische stuk, waarbij de nadruk juist ligt op thema's van hoopvol onderwijs en de verbeelding die daarbij hoort, kreeg ik nu nog geen duidelijke feedback.	collega's toelichten. IK heb namelijk nog geen officieel groen licht om mijn onderzoek binnen de workshops van VNED14 te laten ontstaan.
Mei 2025 Bespreken onderzoeksplan met collega (voormalig sectieleider vakgroep Nederlands)	Omdat ik mijn onderzoeksvraag heb afgebakend tot een onderzoek, dat past bij het curriculum Nederlands (en Pedagogiek), was ik benieuwd naar de reactie en wilde ik graag weten of het inderdaad nog aansloot bij ons curriculum, ondanks de vrijheid die ik bij de inhoudelijke keuzes heb genomen.	Helga vond het een hele mooie insteek. Inhoudelijk waardevol en passend. Tips/vragen: • <i>Zou je ook de taal die gebruikt wordt kunnen laten onderzoeken door studenten?</i>	Ik ga zeer zeker bekijken waar ik deze workshop bij de minor Open Boek kwijt zou kunnen. Inhoudelijk is dit zeker passend. Onderzoeken welke rijke taal aan bod komt, wil ik alleen koppelen aan thematiek die past binnen mijn onderzoek. Welke taal daarbij hoort zou	Bij een van de bijeenkomsten heb ik als doel te laten ontdekken bij welke elementen bij het werken met jeugdliteratuur je kunt spreken van kunsteducatie. Daar zou ik de workshop of

		<i>Zet de workshop ook in bij de profilering Open Boek.</i>	aan bod kunnen komen, als dat relevant is voor de analyse. Ik wil waken voor teveel de breedte ingaan.	een gedeelte ervan terug kunnen laten komen. Een andere optie is, dat ik elementen van de workshop in meerdere bijeenkomsten terug laat komen en hen feedback laat geven hierop, zodat ik de workshop ook kan blijven verbeteren.
April 2025 Bespreken onderzoeksplan met collega van het Kempel Onderzoeks Centrum (KOC)	Omdat Marcel, mijn leidinggevende mij tipte om met Diana in gesprek te gaan, zijn we in gesprek gegaan oevr mijn onderzoeksvraag.	Belangrijkste punten: Heel goed en waardevol om de betekenisvolle dialoog centraal te stellen. Je bent uitgenodigd aan te sluiten bij een bijeenkomst van 16 juni. Ik raad je af teveel aan te sluiten bij ons onderwerp formatief handelen. Jouw onderzoek zou zeker iets kunnen opbrengen hiervoor, maar het zou jammer zijn je te beperken binnen dit gebied.	Ik ben niet naar de bijeenkomst van 16 juni gegaan vanuit het advies, dat formatief handelen dan te centraal zou komen te staan voor mij. Dat is idnerdaad niet de insteek. Wel geloof ik, dat de attitude die ik mede meeneem in mijn onderzoek iets zou kunnen betekenen voor formatief handelen. Diana gaf nog de tip over welke collega mogelijk nog interessant is te bezoeken, omdat deze collega niet gangbare keuzes durft te maken in haar onderwijs. Ik heb haar toegevoegd aan mijn lijstje.	Ik waak voor resultaatgerichtheid, zoals die binnen onze organisatie wordt geïnterpreteerd. Het is interessant om het concept resultaat eens voor mijzelf te gaan definiëren, geïnspireerd door Mathijs Drummen.
Februari 2025 Tweezijdig gesprek met leidinggevende Marcel Lemmen	Ik heb gebruik gemaakt van het tweezijdig gesprek, dat sowieso in februari op de planning stond, gebruik te maken om mijn eerste nieuwe ideeën over mijn onderzoek	Er resoneerde meteen iets bij Marcel, omdat onze organisatie al jaren aan het zoeken is eenduidigheid in formatief handelen. Marcel	Ook al gaat het bij mij niet puur over formatief handelen, denk ik dat ene gesprek met Diana altijd iets kan opleveren. Ik ben eigenlijk op zoek naar de	Ik ga dit gesprek met Diana gewoon aan en ben benieuwd naar de volgende feedback. Tevens

	te delen. De onderzoeksvraag was nog niet zo afgebakend als nu, maar het centrale onderzoeksthema heb ik verwoord als 'de betekenisvolle dialoog en wat studenten nodig hebben om die ruimte zodanig te voelen, dat het hen gaat voeden in hun persoonlijk meesterschap.' Wat is mogelijk binnen de bestaande kaders en welke kaders voelen elastisch aan?	herkende de twee visies die ik benoemde: de kennisoverdragende docent, die niets wil laten liggen en de activerende docent, die meer duft los te laten en daardoor ruimte heeft voor dialoog. Marcel raadde mij aan om eens met Diana van ons onderzoekscentrum in gesprek te gaan. Ze heeft al veel onderzoek gedaan naar formatief handelen.	attituden die onder formatief handelen zou kunnen liggen en een diepgaander effect heeft. Mijn aanname is dat een responsieve en nieuwsgierige docent goed formatief kan handelen. Maar niet iedereen die volgens een vaste methode formatief feedback geeft, is responsief of oprecht nieuwsgierig. Het gaat dus verder.	neem ik het tijdschrift voor lerarenopleiders nog eens erbij, omdat hierin veel te lezen is over formatief handelen. Ter voorbereiding voor het gesprek met Diana even doornemen: Tijdschrift voor lerarenopleiders 44 , 2023: Nieuwe methodiek - Ontwerpen voor feedbackgeletterdheid: een koud kunstje?
Feedback Sophie	Tijdens het tweede gesprek met Sophie heb ik mijn eerste ideeën die bij de (nog ruime) onderzoeksvraag <i>Hoe kan teaching artistry zorgen voor een transformatieve onderwijspraktijk op een lerarenopleiding?</i>	De grove schets met stappen naar de workshops die ik liet zien, zag Sophie als een goede start. De vraag die ze stelde was of er eventueel nog een stap tussen kon en ze schoof een blanco kaartje ertussen... Verder gaf ze aan het idee om een collega, die ik zelf als teaching artist zien, als extra blik mee te nemen, een hele goede zet zou zijn.	Het blanco kaartje dat Sophie tussen mijn stappen schoof, triggerde me en bracht meteen een aantal ideeën omhoog. Ik heb nadien allerlei scenario's met artistieke interventies bedacht om te gaan inzetten. Ik heb die scenario's verder uitgewerkt en hier ook feedback op gevraagd bij Nikky.	Het proces wijzigde nadat ik het boek van Martin Bootsma had gelezen. Nog steeds blijf ik bij de onderzoeksvraag, maar de afbakening maakt het weer wat overzichtelijker waardoor de eerder bedachte interventies minder geschikt zijn. Toch houd ik ze nog even achter de hand voor de start van het studiejaar.